די פאַרבאַטענע ליבע

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון אידישן פאַסיליען לעבן אין אַמעריקע

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

ער האָט זיך אויף א ווײַלע פאַרטראַכט:

— דייוו! דייוו!

אַלץ איז אים מיט אַמאָל קלאָר געוואָרן. א! אַט דער נאַאיווער יונגער צוציק האָט דאָס פאַרליבט זיך אין איר. ער איז אַריינגעפאַלן אין אירע נעצן. אים האָט זי דאָס אויסגעקליבן פאַר א קרבן.

איצט האָט ער זיך נעגנומען דערמאָנען, אז פון זינט ער האָט געבראַכט דייוון צו איר. האָט זי זיך געגנומען אַפּרוּף פון אים, וועקסלערן. זי האָט אים נעגנומען אויסמײדן. זיך היטן פון אים. און איצט פאַרשטייט ער שוין דייוון ברײַוול. דייוון וואָס אין נעוועזן זיין חבר, וואָס האָט אַלץ פאַר אים דערציילט, שרייבט איצט אַזוי קורץ. אַז אַט איז א פראַזע: „איך בענק אַזוי שטאַרק קיין נירייאָרק.“ א, איצט פאַרשטייט ער שוין אַלץ.

איז וואָס זשע? וואָס האָט ער געטוישן? וועט ער דערלאָזן זיי זאָל דעם דייוון אַרײַנקאָפּן אין איר נעץ? ניין! ניט וועקסלער.

ווען ער איז אַהיים נעקומען צו זיך אין צימער אין אים איינגעפאַלן: ער וועט אַנשרײַבן א ברײַוו צו דייוון, ער וועט אים דערציילן אַז ער איז נעוועזן מיט סיידין, אז ער האָט מיט איר פאַרבראַכט, ער וועט איר דערבײַ שטאַרק באַוואונדערן, וועט דיין אין איר אַזוי ווי ער וואָלט נעווען מיט איר אין נאַר נאַענטער באַציאונגען.

א קרומער שמייכל האָט ווי א נאַר־נער וואָרנס זיך אויסגעלײַנט אויף זײַנע ליפּן.

נאָר באַלד האָטער חרטה נעהאַט אויף דעם איינפאַל. ער האָט איצט אַזוי נעמאַכט. אויב דייוון איז ווירקלאַך שטאַרק פאַרליבט אין איר, וועט ער פּשוט זיין ברײַוו נײַט גלײַכן. אויב דער ברײַוו וועט אין אַנפאַנג מאַכן א שטיקל איינדרוק אויף אים וועט ער קומען צוליפּן קיין נירייאָרק און וועט פאַרלאַנגען פון סיידין א דערקלערונג. אַט דאַן וועט אים סיידין נעווים דער צײַלן וואָס עס איז פאַרגעקומען, זי וועט אים איבערגעבן די נאַנצע נע־שיכטע וואָס עס האָט היינט פּאַסירט שטיוויש זיי. און אים וועט קלאָר ווערן פאַר וואָס וועקסלער האָט אים אַנגע־שריבן אַזאַ ברײַוו. ער וועט זיך דער ווייטער פון וועקסלערן און פון וועט שוין פאַר אים ניט בלײַבן קיין שום נעלעגענהייט מער עפּעס צו טאָן. ניין, דאָס טויג ניט. דאָס איז ניט קלוג גע־נוג, ער מוז נעפינען עפּעס אַנדערש.

* * *

ענדלאַך האָט סיידין זיך דערוואַרט אויף אַן איינלאַדונג, מיט צוויי טעג שפּעטער האָט זי באַקומען א „ספּע־שעל דעלעוועריי“ פון דייוון'ן.

דער ברײַוו וואָרס איז נעווען קורץ אבער אין יעדער וואָרט איז נעווען אַזוי פיל פרייד און גלוק פאַר איר. דער ברײַוו האָט זיך געלײַטעט:

„מיין איינציקע, מיין טייערע, מיין ליבע סיידי!

אינזער גלוק דערנענטערט זיך צו אונז א סך שנעלער ווי איך האָב זיך אַליין פאָרגעשטעלט. הער אויס: איצט בין איך שוין זיכער, אַז ניט מיין פאַטער און ניט מיין מוטער וועט אונז שטערן אין אונזער גלוק.

דיין ביילע, אַט דאָס ערלאַכע בילד, האָט אויף מיינע עלטערן געמאַכט דעם גלעצנדסטן אייגדרוק. דיין פנים וואָס אין אַזוי וואָנדערלאַך שיין, דיינע אויגן וואָס דריקן אויס אַזויפיל צאַרט־קייט און רײַנקייט פון דיין נשמה, דאָס האָט געמאַכט, אַז מיינע עלטערן זאָלן זיך דערפרײַן גלײַכלאַך מיט דעם וואָס איך האָב דיך אויסדערוויילט פאַר מיין כלה. באַזונדערס אין מיין פאַטער גוואַלדיק אַנטציקט פון דיר.

מיינע עלטערן האָבן מיך געבעטן, אַז איך זאָל דיך איינלאַדן, דו זאָלסט זיין לעבן זיי. ס'איז איצט אין מיטן זומער, און ביי אונז איז אַזוי שיין, קום ציפּאַרן. עס וואַרטן דאָ אויף אונז אויסלכע קלאָרע, בלײַע נעכט. אויסלכע גרינע פעלדער. אויסלכע צעוואַקסענע בוימער אין איך, איך וואָרט אויף דיר מיט דעם גרעסטן אומגעדולד. קום ווי נײַך דו קאָנסט! זאָרג ניט מער וועגן דיין שטעלע. פון איצט אַן וועל איך פאַר דיר זאָרגן. אין ווייס: מיינע על־טערן זיינען רײַך. זייער פאַרמעגן איז גרויס.

קום גלײַך צו דיין חתן. צו דעם וואָס וואָרט אויף דיר מיט אונגעדולד, צו דעם וועלכער טראַכט פון דיר יעדע מינוט פון טאָג, אין חלומ'ט פון דיר נאַנעץ נעכט. קום שנעלער.

איך קוש דיין יערן פינגער, —

דיין דייוון“.

ווער קאָן זיך פאָרשטעלן סיי־דיס גלײַך? ווער קאָן נאָר באַ־גרײַפן? באַגרײַפן קאָן אַן אַנדער מענש, וואָס האָט זיך שוין נעראַטן מיאַש געווען פון זיין לעבן. וואָס איז געווען אין פריזאָן און זיך נעריכט דאָרט אייביק צו פאַרלײַבן, און מיט אַמאָל ווערט באַוויזן, זיין אומשולד און ער ווערט פריי און באַקומט נאָר א רייכע יורשה.

—סיידי האָט נאָך דעם זעלבן טאָג נע־בעטן מען זאָל איר געבן וואַקישאָן. זי האָט ניט געוואָלט זיך אָפּזאָגן אין־נאַנען פון דער ברײַוו. זי איז געווען זייער פאַרוויכטיק. כאָטש זי האָט ניט געצוויפעלט אין איר גלײַך, כאָטש זי איז געווען זיכער, אַז דייוון וועט אונז שטערן אין אונזער גלוק.

זייאַנע שאַלווין איז דער נאַמען פון דער דאָזיקער פרוי וועלכע זיי צוצאַ־מען אַמאָל מיט איר געלײַבטן הינטער אייזערנע גראַטעס. ווען זי האָט חתו־נה געהאַט מיט איר ערשטן מאַן, איז זי נאָך געווען א יונג מיידל. זי האָט אים געלײַבט און דערפאַר איז זיין טויט געווען א שרעקלאַכער קלאַפּ פאַר איר. דריי יאָר נאָכאַנאַנד האָט זי בײַגעריכט ערט און געביינקט נאָך איר מאַן. דער אומעט און די בענקשאַפט האָבן אַרויסגערופן איר א פאַרלאַנג צו באַגעגענען א צווייטן, וועלכער זאָל קאָנען ווערן איר לעבנס באַגלייטער און באַשיצער.

גראַד דאַמאָלסט האָט זיך אויף דער סצענע באַוויזן א יונגער ביזנעסמאַן פון איר שטאָט, דזשאָן ספּערא. זייענ־דיק א כוואַטסקער בחור וועלכער וויינסט זיי אַזוי אַנצוגיין מיט פרויען, באַזונדערס מיט פאַרטויערטע און אומעטיקע יונגע אַלמנות. האָט ספּע־ראַ זיך דערקלערט מרס. שאַלווין אין ליבע. דעם ערשטן טאָג האָט ער זי באַגעגנט און דעם צווייטן טאָג איז אים שוין געלונגען איר איינצורײַדן אַז זי זאָל מיט אים אַנטלויפן אין א צווייטער שטאָט, וואו זיי זאָלן אין געהיים חתונה האָבן. זיי זיינען אַוועק פאַרן 150 מײַל. ווייטער פון זייער שטאָט און זיי האָבן אין דער היים פון א גלח זיך פאַרבונדן אַלס מאַן און פרוי. אַזוי שנעל ווי דער קנים איז נע־מאַכט געוואָרן, האָט עס אָנגעפאַנגען צו דריקן דאָס האַרץ פון דער אַלמנה און ווען זי איז מיט א טאָג שפּעטער צוריקגעקומען אַהיים, איז זי געווען אַליין. זי האָט אירע קרובים דערציילט אַז זי איז געווען אויף א וואַקאַציע. מיט צוויי וואָכן שפּעטער האָט זי אָבער געעפנט איר האַרץ פאַר איר שוועסטער און זי האָט איר דערציילט ווען זי האָט איבעראייגט שרים וואָס זי האָט געמאַכט מיט ספּערא.

— איך האָב אים ניט ליב — האָט זי געזאָגט — דער טייוול האָט מיך צוגערעדט אַז איך זאָל מיט אים חתו־נה האָבן אָבער איצט האָב איך חרטה אויף מיין שריט. איך וועל ניט קאָנען לעבן מיט אים.

זי האָט אָנגעפאַנגען צו זוכן א וועג פאַר איר פרייהייט. אין די קאָורטס האָט זי ניט געוואָלט גיין, מורא האָבן־דיק פאַר דער פּובליסיטי וואָס אַזאַ גט פּראָצעס וואָלט אַרויסגערופן. וואָס זשע זאָל זי טאָן, ווי אַזוי זאָל זי זיך באַפרײַען פון איר מאַן?

דאָ האָט זיך באַוויזן א צווייטער יונגערמאַן, משאַרלס טשענדלער. ער איז געווען א סך שענער און פאַרמעג־לאַכער פון דעם ערשטן און פונקט ווי שטאַרק „ביזי“ זיי עס איז געוויינלאַך אין די הייסע זומער חדשים, און זי האָט באַקומען איר וואַכיישאָן. זי האָט גלײַך געענטפערט דייוון מיט א „ספּע־שעל דעלעוועריי“, אַז זי פאָרט צו אים אַרויס אין צוויי טעג אַרום. פאַר וואָס אין צוויי טעג. אַרום? כאָטש עס האָט איר צו אים געצויגן ווי מיט א כישוף, האָט זי דאָך ניט געקאָנט פאַ־רען דעם זעלבן טאָג.

איינמאָל האָט זי זיך געדאַרפט צור גרייטן. זי האָט געדאַרפט בײַיינגען אַ־רע קלײדער אין אַרדענונג. צווייטנס האָט זי געפילט, אַז דאָס וואָס זי וועט ניט באַלד קומען — וועט מאַכן אויף זיינע עלטערן א גוטן איינדרוק. דאָס וועט זיין א באַווײַז פון איר ווירדע, פון איר געזעצקייט, און זי האָט זייער געוואָלט מאַכן א גוטן איינדרוק אויף זיינע עלטערן זי האָט געוואָלט זיין זי־כער מיט אים, זי האָט געוואָלט, אַז דייוון עלטערן זאָלן זי ליב קריגן. ווייל כאָטש י איז געווען זיכער אַז זיי קענען דייוון ניט שטערן, אַז דייוון וועט קײַ־נער ניט קענען פון איר אויערקייטן, האָט זי אבער געוואָוסט, אַז ווען עס זאָל אויסקומען, אַז ער זאָל דאַרפן פירן א אַפּאַ מיט זיינע עלטערן, וועט ער דערפון לײַדן, אין דאָס האָט זי בשום אופן ניט געוויילט.

זי האָט אים אָנגעשריבן א ברײַף, געשריבן מיט ליבע, מיט איבערגעבנ־הייט, און געשריבן אויף צו זיינע על־טערן; זי האָט זיי הייס גענריסט און געשריבן:

„כאָטש איך האָב אייך נאָך קיינמאָל ניט געזעען, דאָך זייט איר מיר ליב און מייער ווי איר וואָלט געווען מיינע איינענע עלטערן; ווייל: איך שטעל זיך פאָר, אַז איר זייט די פיינסטע מענשן, וואָרום איר זייט דאָך די עלטערן פון דייוון! און דייוון — ער איז ערלאַך, ער איז איידל און האָט אַזא וואָרום הארץ. שטעל איך מיר פאָר אַז זיין פאַטער איז אַזוי גוט און ערנסט און זיין מוטער איז איידל און צאַרט, און דערלויבט מיר פון זיינען אויף אַנצו־רופן אַמאָל מוטער. איך וויל האָפן אַז איך איר וועט אין מיר געפינען א טאָכטער“.

זי האָט דעם ברײַף אָפּגעשיקט און האָט דער נעמען צוגעזען דער דייוון. זי האָט אויסגעפרעגט אירע קליידער. האָט זיי אַלע איינגעפאַקט, און מיט די צוויי טעג אַרומגעאַנגען ווי אין חלום. דאָס גלײַך איז געווען גרויס. די פרייד איז געווען אין אַלע אירע גלידער. זי האָט אַ־ויסגעקוקט אירע קליידער. זי האָט אַלע אַנדערע נעכט אַרומגעג